

TUNNITÖÖ

RÄNNE

EESMÄRK	Õpilane mõistab rännet rändaja vaatepunktist ning analüüsib, kuidas rände põhjused, kulg ja mõjud sõltuvad inimese taustast ja vastuvõtva ühiskonna tingimustest.
ÕPITULEMUSED	Õpilane: • tunneb rände liike ja oskab nimetada rändamise põhjuseid; • mõistab, kuidas inimeste sotsiaalmajanduslik taust mõjutab rändeprotsessi; • mõistab rände võimalikku sotsiaalmajanduslikku mõju lähte- ja sihtriikidele; • mõistab, milline on sisserändajate kohanemise protsess ja millist tuge rändajad sealjuures võivad vajada; • seostab tunnis omandatud teadmisi oma varasemate kogemuste ja teiste valdkondade teadmistega, samuti meedia mõjuga oma seisukohtadele.
ÕPPEVAHENDID TUNNI LÄBIVIIMISEKS	• Töölehed
TUNNI PIKKUS	75 min
ETTEVALMISTAV KODUTÖÖ	Õpilased loevad kodus läbi peatüki „Ränne“.
SISSEJUHATUS (5 MIN)	• Õpetaja küsib õpilastelt järgmisi küsimusi. • Millised on rände tõuke- ja tõmbetegurid? • Kas õpilased teavad kedagi, kes on Eestist välja või Eestisse sisse rännanud? • Mis vahe on vabatahtlikul ja sundrändel? • Jagage lugusid, mida olete kas ise kuulnud või meediast lugenud, mis puudutavad sisserändajate või põgenike kohanemist.
ISESEISEV TÖÖ (25 MIN)	• Õpetaja jagab õpilased 3–4-liikmelistesse rühmadesse ning annab igale rühmale töölehed. • Õpetaja selgitab, et õpilased loovad ise rändaja profiili, vastates töölehel olevatele küsimustele, ja kehastuvad mõttes loodud tegelaseks. • Õpetaja palub rühmadel oma tegelast lühidalt tutvustada, kasutades mina-vormi.

ARUTELU KLASSIS (35 MIN)

- Õpetaja esitab õpilastele nende loodud rändajaprofiili kohta küsimusi. Õpetaja annab iga küsimuse järel õpilastele aega rühmas natuke aru pidada ja märksõnad paberile kirja panna. Õpetaja esitab iga küsimuse maksimaalselt kolmele rühmale.
- Miks te pidite rändama? Õpetaja palub õpilastel meenutada, millised on eri rände põhjused (individuaalsed, pere- või kogukondlikud, rändevõrgustikest tulenevad ja struktuursed, st demograafilised, majanduslikud, konfliktidega seotud, keskkondlikud jne).
- Kui õpilased on tegelaste rände põhjuseid selgitanud, toob õpetaja välja peamised rändeliigid, sh õpi-, pere-, tööränne, põgenemine jms. Millisesse rühma paigutuvad õpilaste loodud tegelased?
- Kirjeldage oma rändeteekonda (sh milliseid vahendeid kasutasite ja kui kaua rändasite, kas teekond oli turvaline, kui palju reis maksis, kas te kasutasite seaduslikke või ebaseaduslikke rändeteid, kas tekkis terviseprobleeme?).
- Õpetaja arutleb õpilastega, millest sõltub ühe või teise rändeviisi valik. Näiteks valitakse rändamiseks sageli ohtlikud viisid, sest puuduvad vahendid või võimalused kasutada seaduslikke ja turvalisi rändeteid. Samuti võib sõda või looduskatastroof sundida inimesi põgenema, mistõttu ei saa nad rändeks põhjalikult valmistuda.
- Kujutage ette, et teie päritoluriigist lahkub rohkem teiega sarnase taustaga inimesi. Kuidas mõjutaks väljaränne teie päritoluriiki? Võite luua paralleele sellega, kuidas inimeste väljaränne näiteks Eestit mõjutab. (Õpilaste vastuste täienduseks võite lisada: ajude äravool; tööpuuduse leevenemine; rahasaadetised kodumaale; uute teadmiste edastamine kodumaale; rahvuskaaslaste rände soodustamine jms.)
- Milline on teiega sarnasesse rühma kuuluvate rändajate sotsiaalne ja majanduslik mõju uuele kodumaale ning millest see oleneb? (Õpilaste vastuste täienduseks: kas rändaja käib tööl, maksab makse, loob ettevõtjana uusi töökohti või asub tööle ametikohtadele, kuhu on kohalike seast raske töötajaid leida, kasutab sotsiaaltoetusi, tarbib avalikke teenuseid ja kaupu vms?)
- Mida saate sisserändajana teha, et teie mõju nii uuele elukohariigile kui ka päritoluriigile oleks positiivsem? Millist tuge võite sealjuures vajada?

KOKKUVÕTE

Arutage üheskoos

- Milliseid tundeid tekitas loodud tegelase teekonna läbimõtlemine? Mis oli huvitav või hirmutav? Mis tekitas ärevust või muid tundeid?
- Millised arvamused rände kohta tunni jooksul muutusid?

TÖÖLEHT

RÄNDAJA PROFIIL

Mõelge rühmas välja ühe rändetaustaga inimese profiil. Kehastuge loodud tegelaseks ja pange tema kohta kirja järgmised andmed.

Nimi	
Sugu	
Vanus	
Perekond (lapsed, abikaasa)	
Päritoluriik	
Tegevus päritoluriigis (töö, õppimine, kodune vms)	
Haridus	
Elutingimused päritoluriigis	
Väljarände põhjus	
Rändeprotsessi kirjeldus	
Eestis elamise aeg (kui kaua)	
Tegevusala Eestis (töö, õppimine)	
Kuidas olen Eestis kohanenud?	
Kus on minu perekond?	
Kauaks plaanin Eestisse jääda?	
Minu sidemed kodumaaga (kontakt sugulastega, rahasaadetised vms)	